

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาในระดับประถมศึกษาของไทยตั้งแต่เดิมนั้นอยู่กับวัดเป็นสำคัญ มีได้มีการจัดการศึกษาเป็นแบบแผน¹ ผู้ใดมีความประสงค์จะให้บุตรหลานของตนได้ศึกษาเล่าเรียนหาวิชาความรู้ ก็นำบุตรหลานของตนไปฝากไว้กับพระที่วัด พระจะเป็นผู้สอนหรือเป็นครู ฉะนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องเป็นชายทั้งหมด เพราะสตรีไม่อาจจะอยู่ใกล้ซีกพระซึ่งเป็นครูได้ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2414 สมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงตั้งโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นระเบียบแบบแผนขึ้นในวังเป็นครั้งแรก² โดยมีวัตถุประสงค์ให้บุตรข้าราชการ และบุตรเจ้านายได้เล่าเรียน ในปี พ.ศ. 2427 ได้ทรงตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับราษฎรขึ้น คือโรงเรียนวัดมเหยงคณ์ นับเป็นโรงเรียนประชาบาล (โรงเรียนนอกวัง) หลังแรก³ จากนั้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน โรงเรียนประถมศึกษาได้ขยายเพิ่มจำนวนมากขึ้น และตั้งกระจัดกระจายอยู่เกือบทุกหมู่บ้าน การจัดระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานรับผิดชอบกันหลายครั้ง และ

---

¹ สมเด็จพระบรมราชาธิบดี, ความทรงจำ (พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมสังคมนักข่าวแห่งประเทศไทย, 2506), หน้า 161 - 162.

² ภิญโญ สาร, หลักบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 322.

³ พันธุ์ พลฤกษ์วัน, การประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 6.

หลายหน่วยงาน

แม้ว่าการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจะได้พัฒนามาจนถึงปัจจุบันแล้วก็ตามผลที่ได้รับจากการจัดการศึกษายังไม่เป็นที่พอใจของบุคคลหลายฝ่าย ทั้งนี้ เนื่องจากความต้องการในการเข้ารับการศึกษาของประชาชนมีเพิ่มมากขึ้น แต่ในขณะที่ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเจริญขึ้นไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนพลเมืองที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้รัฐบาลไม่สามารถจัดการศึกษาสนองความต้องการของพลเมืองได้ เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นเช่นนี้ จึงทำให้ขาดทรัพยากรในการบริหารการศึกษา ซึ่งเรียกว่า ปัจจัยสี่ทางการบริหาร คือ คน (MAN) เงิน (MONEY) วัสดุ (MATERIAL) และการจัดการ (MANAGEMENT)¹

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า การศึกษาเป็นตัวเร่งที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม² รัฐบาลจึงจำเป็นต้องขยายการศึกษาระดับประถมศึกษาในด้านปริมาณให้มากพอที่จะทันการเพิ่มของพลเมือง ทำให้การพัฒนาคุณภาพไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร³ ทรัพยากรคน ซึ่งเราถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในปัจจัยสี่ทางการบริหาร ที่จะเป็นส่วนช่วยให้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้นได้ผลดี แต่ทรัพยากรในด้านนี้ในโรงเรียนประถมศึกษายังขาดแคลนอยู่มาก โดยเฉพาะในด้านบุคคลากรที่มีความรู้ทางด้านวิชาชีพมาสอนในโรงเรียน และให้ความรู้แก่บุคคลในชุมชน⁴ ประกอบกับโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2520 ได้เปลี่ยนแปลง

¹ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิชเชต, 2522), หน้า 175.

² ภิญญา สาขร, หลักการศึกษ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 12.

³ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 (กรุงเทพมหานคร: เรื่องแสงการพิมพ์, 2520), หน้า 272.

⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งราชระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ระดับก่อนประถมศึกษา, หน้า 149.

ไปอย่างมาก มีเนื้อหาวิชาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเพิ่มมากขึ้น โรงเรียนจึงต้องใช้เวลามากพอสมควรที่จะทำความเข้าใจกัน¹ หังครุและผู้อุปการะ แต่การเตรียมครุในค่านีของรัฐบาลยังไม่พร้อมทั้งบุคคลากรประจำและตลอดไปจนถึงการผลิตครุในวิทยาลัยครู²

ทางค่านฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ เรามิถึงงบประมาณมาใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ อยู่ในอัตราประมาณร้อยละ 19 - 20 ของงบประมาณทั้งหมด เช่นในปีงบประมาณ 2521 ทางด้านการศึกษาได้รับประมาณค่าเงินการร้อยละ 20.2 และในปีงบประมาณ 2522 ใ้ได้รับร้อยละ 19.6 ของงบประมาณทั้งหมด³ และในงบประมาณด้านศึกษานี้ แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในระดับประถมศึกษาประมาณร้อยละ 50 ซึ่งถ้ามองดูตัวเลขอาจจะเห็นว่าอยู่ในระดับสูง แต่ถ้ามาคิดถึงอัตราส่วนจำนวนนักเรียนทุกระดับแล้ว จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีประมาณร้อยละ 83.5 ของจำนวนนักเรียนทุกระดับ⁴ งบประมาณที่ได้รับน้อยอยู่แล้ว จึงทำให้ระดับประถมศึกษาได้รับงบประมาณค่าเงินการน้อยลงไปอีก ไม่เป็นสัดส่วนกับจำนวนนักเรียน การศึกษาในระดับนี้จึงเป็นไปในลักษณะพอทรงตัวอยู่ได้ ลักษณะของโรงเรียนประถมส่วนใหญ่ จึงมีเฉพาะตัวอาคารเรียน นักเรียน และครุ เท่านั้น การให้บริการด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นในโรงเรียนประถมศึกษายังขาดแคลนอีกมาก แต่ไม่สามารถจะจัดให้มีขึ้นมาได้

¹ สวัสดิ์ จงกล, "จุดหมาย-หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร," วารสารสามัญศึกษา 13 (พฤศจิกายน 2519): 21 - 26.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 21 - 26.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง กองแผนงาน, รายงานการศึกษาปี 2521 (ม.ป.ท.), 2521), หน้า 256.

⁴ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานการศึกษา (ภาคสถิติ) และรายงานครุ พ.ศ. 2520 สายสามัญรายจังหวัด (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 5.

ภาระกิจของผู้บริหารการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
อาจสรุปได้ 4 ประการคือ

1. การให้โอกาสทางการศึกษา และปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียนหรือ
บริหารงานวิชาการ
2. บริหารงานบุคคลากรในโรงเรียน
3. บริหารงานที่เกี่ยวกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
4. บริหารงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ชุมการ การเงิน และการให้
บริการ¹

การบริหารงานด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้บริหารจะประสบปัญหาในการบริหารงาน
อยู่เสมอ บางปัญหาผู้บริหารไม่อาจแก้ปัญหานั้นได้ จนกระทั่งตนเองย้ายหนีจากปัญหา
เหล่านั้นไป ปัญหาที่ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งคือ ปัญหาการบริหารงานภายในของ -
โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเกิดจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างครูใหญ่กับครูน้อย หรือระหว่าง
ครูน้อยกับครูน้อยด้วยกันเอง "เพราะต่างไม่มีจุดมุ่งหมายอันเดียวกัน หรือมีจุดมุ่งหมายอัน-
เดียวกัน แต่มีความขัดแย้งกันในกลวิธี จนกลายเป็นความขัดแย้ง ความท้อแท้ และความ
ไม่เข้าใจกัน ผลเสียก็คือ ความไม่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในโรงเรียน ไม่เป็นการร่วมพลัง
ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไปในทิศทางที่ดีขึ้น ไม่ส่งเสริมให้มีการริเริ่ม และทดลองในสิ่งใหม่ ๆ
ที่ก้าวหน้าและท้าทายในโรงเรียน ไม่มีการกระตุ้นและหนุนให้มีการปลุกปั้นเด็กไปในทิศทาง
ของอุดมคติ และหลักเกณฑ์อันควรจะเป็น โรงเรียนซึ่งควรจะเป็นจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ จึง
กลายเป็นจุดนิ่งอยู่กับที่"²

¹ในพงษ์ มุญจิตราดุลย์, หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป (เอกสารประกอบการเรียน
การสอนวิชาหลักบริหารการศึกษาทั่วไป ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 21. (อัคราเนา).

²ไพฑูริย์ สินดารัตน์, "สงครามระหว่างครูใหญ่กับครูน้อย," วิทยาสาร

ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เช่น ปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านวิชาชีพ ปัญหาการขาดงบประมาณ และปัญหาความขัดแย้งภายในของโรงเรียนนั้น อาจมีวิธีแก้ไขได้หลายแนวทาง การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนที่ดี เพื่อให้บุคลากรภายในโรงเรียนและประชาชนในชุมชนได้รู้ถึงปัญหาเหล่านี้ จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาได้ ในขณะที่ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศยังอยู่ในสภาพเช่นนี้ ความจำเป็นที่จะต้องนำเงินไปพัฒนาบ้านอื่นยังมีอีกหลายบ้าน ผู้บริหารที่ใช้การประชาสัมพันธ์ให้เป็นประโยชน์ จะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชนเป็นอย่างดี ทั้งบุคลากรที่มีความรู้ทางวิชาชีพเข้ามาช่วยสอนเป็นวิทยากรพิเศษ และให้การสนับสนุนทางการเงิน ปัญหาความขัดแย้งภายใน ถ้าโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ให้รู้จุดมุ่งหมาย วิธีการ และแนวทางในการดำเนินงานใด ๆ แล้ว ปัญหาเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้น

จากรายงานการสัมมนาการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อปี พุทธศักราช 2521 พบว่า "สิ่งที่เบียดเบียนและปัญหาที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้ชุมชนในท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรนั้นมี 2 ประการคือ

ก. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน

1. ระเบียบข้อบังคับของทางราชการบางประการ เช่นการจำกัดอายุเด็กในเกณฑ์บังคับ การจัดสรรงบประมาณล่าช้า การจำกัดเวลาและอำนาจในการออกใบสุทธิ
2. ครูอยู่ต่างท้องที่ ไม่มีโอกาสเข้าไปคลุกคลีกับชุมชน และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรม และใช้ทรัพยากรของโรงเรียน ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชน
3. ประชาชนขาดศรัทธาในตัวครู และผู้บริหาร
4. โรงเรียนขาดแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์

ข. ปัญหาที่เกิดจากชุมชน

1. ประชาชนมองไม่เห็นคุณค่าทางการศึกษา เพราะได้รับการศึกษาทำ
ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่กระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ชุมชนไม่มีส่วนในการพัฒนาโรงเรียน เนื่องจากความเข้าใจผิดที่ว่า
การพัฒนาเป็นหน้าที่ของรัฐ
3. สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ โรงเรียนเสื่อมโทรม บางแห่งเป็นแหล่งมั่วสุม
ของอบายมุข มีโจรผู้ร้ายชุกชุม
4. ผู้บริหารระดับท้องถิ่น ขาดการสนับสนุนในเรื่องของการศึกษา เป็น
เหตุให้ไม่เข้าใจ และมองเห็นคุณค่าทางการศึกษาน้อยไป และขาดการประชาสัมพันธ์
ระหว่างผู้บริหารระดับท้องถิ่น และโรงเรียน¹

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำเป็นต้องสร้างความ
เข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นในหมู่บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนทั้งภายในและภายนอก-
โรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปโดยเรียบร้อย เป็นที่ยอมรับนับถือ
เลื่อมใส ของบุคคลทุกฝ่าย อันจะทำให้เกิดความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน สิ่งเหล่านี้
มีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จของโรงเรียน "การสร้าง ความเข้าใจอันดี
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือระหว่างบุคคลต่อบุคคล ก็คือ การประชาสัมพันธ์นั่นเอง"²
ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่องการจัดประชาสัมพันธ์ของ -
โรงเรียนประถมศึกษา เพื่อแสวงหาแนวทางการจัดที่มีประสิทธิภาพ และทราบปัญหาที่เกิดขึ้น

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, รายงานการสัมมนาการวิจัยประสิทธิภาพของ
โรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2521), หน้า 82-83.

²บุญโญ สาขร, "การบริหารกับการประชาสัมพันธ์," วารสารจันทร์เกษม
10 (มกราคม - กุมภาพันธ์, 2515): 4 - 9.

ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์
ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อหาองค์ประกอบสำคัญของการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวความคิดของครูใหญ่ ครู และผู้ปกครองนักเรียน
3. เพื่อศึกษามีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. จะศึกษาการจัดประชาสัมพันธ์เฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดอุตรดิตถ์ 2 ตำบล คือการจัดประชาสัมพันธ์
ภายใน และการจัดประชาสัมพันธ์ภายนอก
2. ประชากรที่ใช้ศึกษา จะใช้ประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอุตรดิตถ์
โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา และใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง "การกระทำใด ๆ ก็ตามขององค์กรหรือสถาบัน
ในอันที่จะสร้างความเข้าใจอันดี และป้องกันการ
เข้าใจผิด การสร้างสิ่งเหล่านี้กระทำทั้งภายใน
และภายนอกองค์กร"¹

¹กริช สิมพันธ์, "ความจำเป็นของการประชาสัมพันธ์," นิเทศสาร 1(กรกฎาคม
2515): 17.

การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง "การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มบุคคลผู้ทำหน้าที่อยู่ในโรงเรียน กับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ หรือกับผู้ปกครอง ที่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษา รวมทั้งองค์การหรือบุคคลภายนอก ที่มีส่วนสัมพันธ์กับโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องรับใช้หรือให้บริการ"

ครูใหญ่ หมายถึง ผู้บริหารสูงสุดในโรงเรียน และรวมทั้งอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ ผู้รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนประจำอยู่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ประชาชนที่เป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่อบรมเลี้ยงดูและรับผิดชอบเด็กนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติในจังหวัดอุตรดิตถ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา

2. ผลการวิจัยจะเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษา และสำรวจหัวข้อวิจัยที่ผู้อื่นได้ทำมาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาหัวข้อวิจัยที่ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัย และเป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจของหน่วยงานของตนเอง

2. เมื่อได้หัวข้อวิจัยที่ต้องการแล้ว จึงสำรวจวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร วารสารจากห้องสมุดต่าง ๆ จนพอเพียงและเข้าใจขอบเขตของเนื้อหา ในเรื่องที่จะทำการวิจัย

3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ทำการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ครูใหญ่ ครู และประชาชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบ stratified Random Sampling โดยแบ่งขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดอุตรดิตถ์ออกเป็น 3 ขนาด คือ

โรงเรียนขนาดเล็ก คือโรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 200 คนลงไป

โรงเรียนขนาดกลาง คือโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 201-400 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ คือโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 401 คนขึ้นไป

4. ตามความหมายของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์เพื่อทำการวิจัยครั้งนี้ จะมีทั้งสิ้น 301 โรงเรียน แบ่งเป็นขนาดต่าง ๆ ดังนี้

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก 180 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25 เป็นจำนวน 45 โรงเรียน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง 96 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25 เป็นจำนวน 24 โรงเรียน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ 25 โรงเรียน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 50 เป็นจำนวน 13 โรงเรียน

5. ครูใหญ่ในโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 4 ทุกคนถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะทำการศึกษา จำนวน 82 คน

ครูในโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 4 จะเลือกโดยวิธี Simple Random Sampling มาดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	สุ่มมาโรงเรียนละ	20 คน	เป็นจำนวน	90 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	สุ่มมาโรงเรียนละ	4 คน	เป็นจำนวน	96 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	สุ่มมาโรงเรียนละ	6 คน	เป็นจำนวน	78 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูทั้งสิ้น 264 คน

ประชาชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 4 จะเลือกโดยวิธี Simple Random Sampling ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก	สุ่มมาโรงเรียนละ	2 คน	เป็นจำนวน	90 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	สุ่มมาโรงเรียนละ	4 คน	เป็นจำนวน	96 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	สุ่มมาโรงเรียนละ	6 คน	เป็นจำนวน	78 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นประชาชนทั้งสิ้น 264 คน

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จัดทำเป็น 3 ฉบับ คือ

- 6.1 แบบสอบถามที่ 1 สำหรับครูใหญ่
- 6.2 แบบสอบถามที่ 2 สำหรับครู
- 6.3 แบบสอบถามที่ 3 สำหรับประชาชน

แบบสอบถามแต่ละฉบับมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นการเลือกตอบ (Check list) โดยถามเรื่องต่อไปนี้

แบบสอบถามที่ 1 และแบบสอบถามที่ 2 ถาม 2 ข้อ ในเรื่องเพศ วุฒิ

ของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ 3 ตาม 3 ข้อ ในเรื่องเพศ อาชีพ รายได้ในครอบครัว

ข้อเคื่อน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการจักประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มีทางเลือก 5 ระดับ แต่ละข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องตอบแบบสอบถาม 2 ครั้ง ครั้งแรกประเมินสภาพที่ปฏิบัติจริง ครั้งที่สองประเมินสภาพที่ควรปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาการจักประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มีทางเลือก 5 ระดับ

7. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ออกหนังสือแนะนำเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เฉพาะกลุ่มประชากรที่เป็นครูใหญ่ และครู การแจกและเก็บแบบสอบถามกระทำด้วยตนเอง

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บคืนมาได้จัดรวบรวมเป็นกลุ่ม แยกตามฉบับแล้ว วิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหา

การยลละ

ตอนที่ 2 การจักประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยการหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

9. ลำดับชั้นในการวิจัย

แบ่งออกเป็น 5 บท มีบรรณานุกรม และภาคผนวกอยู่ท้ายเล่มคือ

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย คำนิยาม ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยและ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เป็นเอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงความหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ประวัติความเป็นมาของการประชาสัมพันธ์ ความมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน หลักการจัดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน และการจัดประชาสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึงวัตถุประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือและเอกสารอื่นที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วย หนังสือนำส่งแบบสอบถาม และ แบบสอบถาม

ที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย